

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет адвокатури та антикорупційної діяльності
Кафедра організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури

АДВОКАТУРА: МИНУЛЕ, СУЧАСНІСТЬ ТА МАЙБУТНЄ

**МАТЕРІАЛИ
XV Міжнародної
науково-практичної конференції**

*14 листопада 2025 року,
м. Одеса*

Одеса
«Юридична література»
2025

УДК 347.965(477)(063)
A288

Редакційна колегія:

Н. М. Бакаянова (голова), завідувачка кафедри організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури;
С. К. Костенко, професор;
І. О. Кісліцина, доцент;
М. О. Кравченко, доцент;
О. Г. Свіда, доцент;
П. М. Синицин, доцент;
О. О. Храпенко, доцент;
Л. П. Нестерчук, старший викладач;
Р. Р. Щербатий, асистент

Рекомендовано до друку вченою радою Національного університету «Одеська юридична академія» (протокол № 3 від 15 жовтня 2025 р.)

Адвокатура: минуле, сучасність та майбутнє : матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 14 листопада 2025 р.) / редкол.: Н. М. Бакаянова (гол.), І. О. Кісліцина, М. О. Кравченко [та ін.]. — Одеса : Юридична література, 2025. — 664 с.

ISBN 978—966—419—456—0

У збірнику містяться матеріали доповідей XV Міжнародної науково-практичної конференції «Адвокатура: минуле, сучасність та майбутнє», яка відбулася 14 листопада 2025 р. у Національному університеті «Одеська юридична академія». Доповіді учасників присвячені актуальним питанням адвокатури і здійснення адвокатської діяльності в Україні, історії адвокатури, діяльності Національної асоціації адвокатів України, проблемам і перспективам розвитку адвокатського самоврядування, правилам адвокатської етики та юридичній відповідальності адвокатів, зарубіжному і міжнародному досвіду організації та діяльності адвокатури.

УДК 347.965(477)(063)

Відповідальність за зміст та достовірність поданого матеріалу несуть учасники конференції, їхні наукові керівники та рецензенти, які рекомендували ці матеріали до друку.

ISBN 978—966—419—456—0

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2025

2. Репін П. Онлайн вирішення спорів в Україні: очікування та реальність. *Access to Justice in Eastern Europe*. 2024. Вип. 7, № 4. С. 293–316. URL: <https://doi.org/10.33327/AJEE-18-7.4-a000118>.
3. Site relocation — Consumer Redress in the EU / European Commission. 2025. URL: <https://ec.europa.eu/consumers/odr/main/?event=main.home2.show>.
4. Governing Artificial Intelligence book launch webinar 10/10 @ 1–2:30pm EDST / National Center for Technology and Dispute Resolution. 2025. URL: <https://odr.info/>.
5. Кравцов С. О., Петров М. С., Фролов М. А. Окремі аспекти використання Online Dispute Resolution в системі альтернативних способів вирішення спорів. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 4. С. 184–187. URL: http://www.lsej.org.ua/4_2023/44.pdf.

Науковий керівник: доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук, доцент *Свида Олексій Георгійович*

Мороз І. Р.

студентка 2-го курсу факультету
адвокатури та антикорупційної діяльності
Національного університету «Одеська юридична академія»

**ВЗАЄМОДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АСОЦІАЦІЇ АДВОКАТІВ
УКРАЇНИ З МІЖНАРОДНОЮ АСОЦІАЦІЄЮ АДВОКАТІВ (ІВА):
ОСНОВНІ НАПРЯМИ ТА РЕЗУЛЬТАТИ**

Національна асоціація адвокатів України (далі також — НААУ) активно співпрацює з різними міжнародними громадськими організаціями адвокатів. Рада адвокатів України ухвалила рішення № 78 від 04.07.2015 р., яким визначила необхідність НААУ вступити до Міжнародної асоціації адвокатів (далі також — ІВА) [1].

8 жовтня 2015 року на щорічній конференції ІВА у Відні Національна асоціація адвокатів України була прийнята до складу ІВА як повноправна організація-член ІВА [2].

У довоєнні часи основними напрямками взаємодії НААУ і ІВА можна окреслити: 1) проведення різного роду освітніх заходів для підвищення кваліфікації адвокатів; 2) впровадження міжнародних стандартів діяльності адвокатів у національне законодавство; 3) участь НААУ у міжнародних юридичних форумах та конференціях; 4) представництво адвокатури України на міжнародній арені та розвиток зовнішніх зв'язків [3]

Міжнародна асоціація адвокатів активно підтримує українську адвокатуру у воєнний час, що в свою чергу допомагає забезпечувати підтримку і захист прав як адвокатів так і їх клієнтів. Зокрема, такими кроками підтримки з боку ІВА є: 1) проведення тренінгів для адвокатів, які захищатимуть обвинувачених у національних судових процесах стосовно воєнних злочинів; 2) створення модульного навчального курсу, щоб забезпечити постійну підготовку адвокатам, щодо захисту у сфері міжнародного кримінального права; 3) надання підтримки в інформуванні громадськості про роль адвокатури у забезпеченні представництва інтересів усіх, кого звинувачують у скоєнні злочину проти людяності [4].

Важливим напрямком взаємодії між НААУ і ІВА залишається захист професійних прав адвокатів. Так, 16.09.2025 р. Комісія з питань адвокатури Міжнародної асоціації адвокатів (IBA's BIC) надіслала лист Голові Національної асоціації адвокатів України Л. Ізовітовій, в якому висловила занепокоєння у зв'язку з повідомленням НААУ про нападки на незалежність адвокатури та безпеку адвокатів України. НААУ інформувала міжнародних партнерів про конкретні факти порушень гарантій адвокатської діяльності і зазначила, що в умовах повномасштабного вторгнення адвокатів часто ототожнюють з клієнтами, особливо у справах проти осіб пов'язаних з країною-агресором. У листі Голови BIC підкреслюється, що у демократичних країнах всі особи повинні мати право на кваліфіковану правничу допомогу. Адвокати під час здійснення своїх повноважень повинні бути максимально захищені [5].

Участь представників ІВА у робочих нарадах НААУ є одним зі способів реалізації завдань взаємодії. У 2025 році виконавчий директор Міжнародної асоціації адвокатів М. Елліс взяв участь у робочій нараді Національної асоціації адвокатів України з питань забезпечення гарантій адвокатської діяльності в Україні: темою обговорення був закон № 4547-IX від 16.07.2025 р., яким вводиться конкретний механізм відповідальності за публічне ототожнення адвоката з його клієнтом, а також проблеми надання професійної правничої допомоги підозрюваним через ототожнення адвокатів з клієнтами, фізичний та моральний тиск на адвокатів. На цій нараді ІВА підтвердила свою готовність збирати факти, поширювати їх на міжнародному рівні та брати участь у пошуку рішень цієї проблеми. Ці дії Міжнародної організації адвокатів підтверджують її готовність допомагати НААУ у вирішенні таких важливих проблем для адвокатури [6].

Таким чином, можна констатувати, що взаємодія Національної асоціації адвокатів України з Міжнародною асоціацією адвокатів відіграє важливу роль у різних сферах адвокатської діяльності.

ІВА допомагає знаходити ефективні шляхи захисту гарантій адвокатської діяльності, забезпечує підтримку адвокатів України, організовує проведення освітніх програм для підвищення рівня обізнаності адвокатів у різних сферах адвокатської діяльності, зокрема з питань міжнародного захисту. Це все позитивно впливає на рівень освіченості адвокатів в окремих питаннях та на рівень здійснення ними своїх професійних обов'язків.

Своєю чергою, досвід Національної асоціації адвокатів України збагачує ІВА новими підходами, зокрема, щодо відстоювання принципів здійснення адвокатської діяльності і професійних прав адвокатів у контексті національних особливостей розвитку адвокатури, виконання адвокатами повноважень з надання правничої допомоги та функціонування органів адвокатського самоврядування у складних умовах воєнного стану.

Список використаної літератури

1. Про вступ Національної асоціації адвокатів України до Міжнародної асоціації адвокатів (ІВА) [Електронний ресурс] : рішення Ради адвокатів України від 04.07.2015 р. № 78. Національна асоціація адвокатів України. URL: <https://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/rishennya/2015.07.04-rishennya-78.pdf>
2. Сертифікат НААУ. URL: <https://unba.org.ua/assets/uploads/news/novosti/2015.10.09-iba.pdf>
3. Звіт Національної асоціації адвокатів України за 2019 рік. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/news/zvity/NEW_ANNUAL_REPORT_2019_05.pdf?utm_source=chatgpt.com
4. У Раді ІВА пригадали етапи співробітництва з НААУ від 03.11.2023. Національна асоціація адвокатів України. URL: <https://unba.org.ua/news/8484-u-radi-iba-prigadali-etapi->
5. ІВА's ВІС підтримує НААУ: адвокати не повинні ототожнюватися з клієнтами від 17.09.2025. Національна асоціація адвокатів України. URL: https://unba.org.ua/news/10755-iba-pidtrimala-naau-advokati-ne-povinni-ototozhnyuvatisya-z-klientami.html?tg_rhash=7da4936d5affb2
6. Спроби дискредитування адвокатів виходять за межі свободи слова — нарада ІВА та НААУ від 18.09.2025. Національна асоціація адвокатів України. URL: <https://unba.org.ua/news/10762-sprobi-diskredituvati-advokativ-vihodyat-za-mezhi-svobodi-slova-narada-iba-ta-naau.html>

Науковий керівник: завідувач кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України **Бакайнова Нана Мезенівна**

Мороз І. Р.

Взаємодія Національної асоціації адвокатів України
з Міжнародною асоціацією адвокатів (ІВА): основні напрями
та результати 618

Лукашевич А. Л.

Виконання в Україні угоди за медіацією, укладеної
за кордоном: сучасні проблеми 521

Німенко Є. О.

Цифровізація адвокатської діяльності: досвід ЄС і перспективи
в Україні 624

Новицька В. Д., Санжакова М. О.

Етичні стандарти адвокатської діяльності: порівняльний
аналіз українського та європейського досвіду 628

Ремінська П. В.

Вплив європейських стандартів на реформування адвокатури
України 630

Топал В. С.

Адвокатура Німеччини та адвокатура України: порівняльний
аналіз 633

Цуркан Д. С.

«Гонорар успіху» в адвокатській діяльності: порівняльно-
правовий досвід української та зарубіжної практики 635

Шевченко В. О.

Особливості статусу адвоката іноземної держави в Україні 637

Янковська М.-А. В.

Конвенція Ради Європи про захист професії адвоката
як міжнародний стандарт правової безпеки інституту
адвокатури 640

Стефанчук М. М.

Інститут безоплатної правничої допомоги: актуальні виклики ... 643